

جدایی مصر از عربستان

با پایان یافتن ماه عسل میان مصر و عربستان، روابط دو کشور دچار ضعف و تناقض آشکاری شده و به نظر می رسد دو طرف به سوی طلاق پیش می روند.

به گزارش آران نیوز: به نقل از پایگاه خبری شبکه العالم، عبدالباری عطوان، با اشاره به مراسم استقبال از ملک سلمان بن عبدالعزيز در دیدار رسمی اش از قاهره در ماه آوریل گذشته و امیدهای فراوان سیاسی، اقتصادی و نظامی مصر به این دیدار نوشت: «این دیدار چنین القا می کرد که دو کشور وارد ائتلاف استراتژیک منطقه ای محکمی شده اند که امکان دارد تا دهه ها یا حداقل تا سالها ادامه یابد. اما امید و آرزو با واقعیت تفاوت بسیاری دارد».

شکاف تاریخی

بعد از پنج ماه از دیداری که رسانه های مصر و عربستان آن را "تاریخی" نامیدند، اختلاف و شکاف در روابط میان دو کشور در حال گسترش است و وعده ها و توافقات مالی و سیاسی در حال بر باد رفتن است. امروزه دیگر از پروژه پل ملک سلمان بر فراز خلیج عقبه و منطقه تجاری آزادی که قرار بود در طرف مصری آن ایجاد شود اسمی برده نمی شود، بلکه حتی به نظر می رسد این طرح به فراموشی سپرده است.

پارلمان مصر نیز تاکنون بازگشت جزیره های تیران و صنایع در دهانه خلیج عقبه به عربستان را تأیید نکرده است. این در حالی است که هیأت وزیران عربستان بی درنگ این موضوع را تصویب و تأیید کرد و فاجعه بارتر اینکه یک دادگاه مصری، توافق میان دو کشور در این باره را مردود دانست و دو باره بر بطلان آن تأکید کرده است. به نظر می رسد مردود شدن آن برای سومین بار نیز در راه است.

ماه عسل در روابط مصر و عربستان

عبدالفتاح السیسی که زمانی به عنوان ناجی مصر، مورد تمجید مقامات و رسانه های عربستانی بود امروزه دیگر از چنین جایگاهی برخوردار نیست. بلکه حتی به طور مستقیم و غیر مستقیم بارها مورد انتقاد قرار می گیرد. کار به جایی رسیده است که حتی به وی توهین نیز می شود.

ماه عسل در روابط عربستان و مصر، در بهترین حالت بیش از سه ماه ادامه نداشت. بعد از آن اقدامات برای "طلاق دو کشور" آغاز شد که این موضوع را می توان در برخی از اقدامات مصر یافت که برای عربستانی ها بسیار شوک آور است. از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

یکم: شرکت گسترده و فعال مصر در کنفرانس ماه گذشته گروزی تحت عنوان "اهل سنت چه کسانی هستند؟" در این کنفرانس که وهابیت را خارج از تعریف اهل سنت معرفی کرد چهار تن از بزرگترین مراجع اسلامی در مصر یعنی دکتر احمد الطیب شیخ الازهر، شیخ شوقی علام مفتی مصر، دکتر اسامه الأزهری مشاور رئیس جمهور در امور دینی و دکتر علی جمعه مفتی سابق مصر در آن حضور داشتند.

دوم: اظهارات عبدالفتاح السیسی رئیس جمهور مصر در تأیید بشار اسد رئیس جمهور سوریه و حمایت از او در سخنرانی اش در سازمان ملل. السیسی گفت: «گروه های تروریستی در آینده سوریه جایگاهی نخواهند داشت».

سامح شکری، وزیر امور خارجه مصر هم در گفتگو با خبرنگاران روزنامه های مصری به اختلاف در دیدگاه های کشورش با عربستان درباره موضوع سوریه به ویژه ضرورت تغییر نظام یا رهبری سوریه اشاره و اعلام کرد مصر با تغییر حکومت این کشور مخالف است و سیاست عربستان در این باره را تأیید نمی کند.

سوم: انجام نشدن هیچ گونه دیداری بین رئیس جمهور مصر و محمد بن نایف ولیعهد عربستان در هنگام حضور طرفین در سازمان ملل در روز دوشنبه گذشته. افزون بر این، وزرای امور خارجه دو کشور به جز شرکت آنها در نشست مجموعه حمایت از سوریه دیداری نداشتند.

چهارم: این بند مهمترین بند از نظر ماست که همان دیدار سامح شکری با همتای ایرانی اش محمد جواد ظریف در حاشیه نشست های مجمع عمومی سازمان ملل است. در این دیدار پرونده های متعددی از جمله موضوع سوریه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. این دیدار به تنهایی کافی است تا عادل الجبیر همتای عربستانی شکری و حتی مقامات بالاتر از وی در ریاض را دچار ایست قلبی نماید و بعید به نظر نمی رسد اگر اخبار منتشره درباره دیدار سامح شکری با همتای سوری اش ولید المعلم صحت داشته باشد این سکنه قلبی به سکنه مغزی تبدیل شود.

توقع عربستان از مصر: تبدیل شدن به یک دوست دنباله رو

حاکمیت عربستان گمان می کرد با اعطای کمک به مصر می تواند از آن، یک دوست فرمانبردار و دنباله رو بسازد که همه برنامه های آن را اجرا و وارد جنگ هایش شود و مواضع آن علیه ایران و دولت سوریه را تکرار و مانند سایر کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس با همه دشمنانش قطع رابطه نماید، اما آنان اشتباه می کردند.

این امر نشان دهنده "پیش بینی و تحلیل اشتباه" و عدم درک ذهنیت مصری ها و تاریخ مملو از تنش ها و دست اندازها در

روابط دو کشور در بیشتر دوره ها بوده است.

حاکمیت مصر، در برخی موارد برای رساندن پیام ها به کشورهای خاصی به جای کانالهای دیپلماتیک از رسانه ها بهره می گیرد. شاید بتوان اظهارات سامح شکری در گفتگوی اختصاصی با خبرنگاران رسانه های مصری را یکی از روش های آشکار در این سیاست مصر دانست.

بحران سوریه

مواضع دولت مصر در زمینه بحران سوریه، فاصله فراوانی با مواضع عربستان داشته است؛ زیرا به خوبی می داند آلترناتیو بشار اسد در سوریه، جنبش اخوان المسلمین یا هرج و مرج خونین مانند وضعیت عراق، لیبی و یمن خواهد بود که این امر به منزله تهدیدی برای امنیت و ثبات مصر و نظام حاکم در آن به شمار می آید.

از سوی دیگر، عبدالفتاح السیسی رئیس جمهور مصر با ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه و حاکمیت این کشور همپیمانی آشکاری دارد. از این رو، نمی تواند سیاست هایی متضاد با سیاست های روسیه در خاورمیانه اتخاذ نماید.

دیپلماسی پشت کردن به یکدیگر

"دیپلماسی پشت کردن" بهترین تعریف برای روابط مصر و عربستان است و احتمال دارد این وضعیت بر روابط مصر با سایر کشورهای حاشیه خلیج فارس نیز حاکم شود؛ زیرا دیدارهای مقامات مصری از کشورهای مذکور تقریباً قطع شده است و قابل توجه آنکه دکتر عبدالخالق عبدالله بزرگترین مشاور شیخ محمد بن زاید ولیعهد ابوظبی و حاکم عملی امارات، نتیجه و خلاصه گزارش سه هفته پیش سیاه نمایانه مجله اکونومیست درباره اقتصاد مصر را تأیید کرده بود که در این گزارش به عبدالفتاح السیسی، رئیس جمهور مصر پیشنهاد شده بود در انتخابات ریاست جمهوری سال 2018 نامزد نشود و حتی گفته می شود عبدالخالق عبدالله شخصا این سفارش را به مجله انگلیسی مذکور دیکته کرده بود.

منبع: باشگاه خبرنگاران